

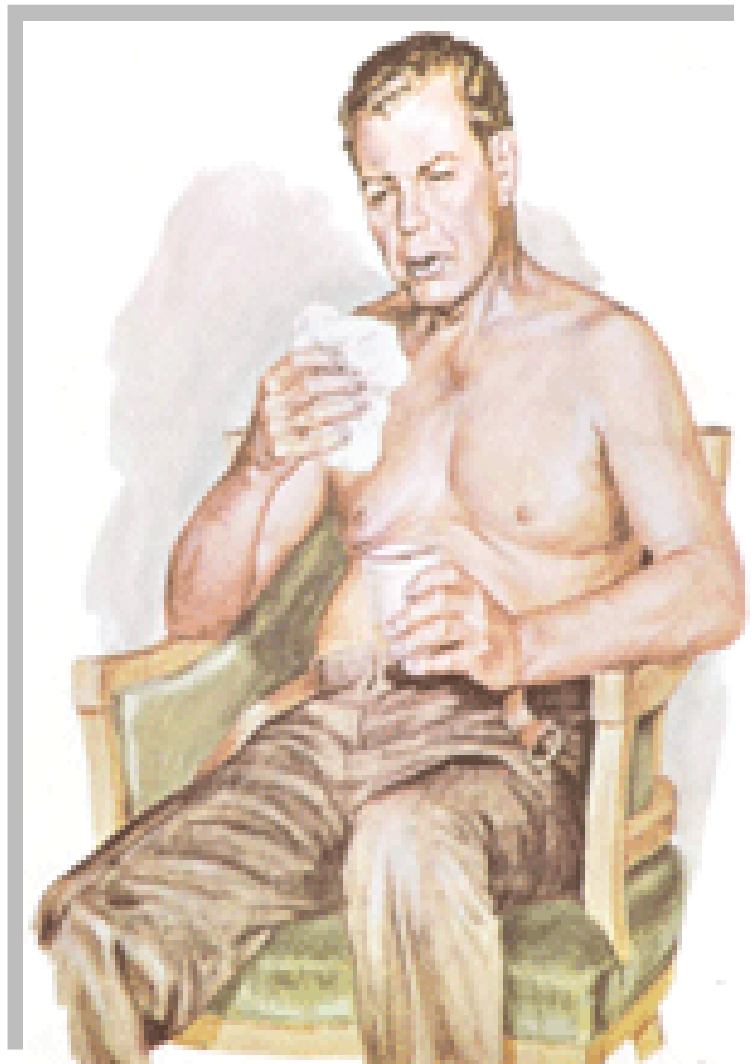
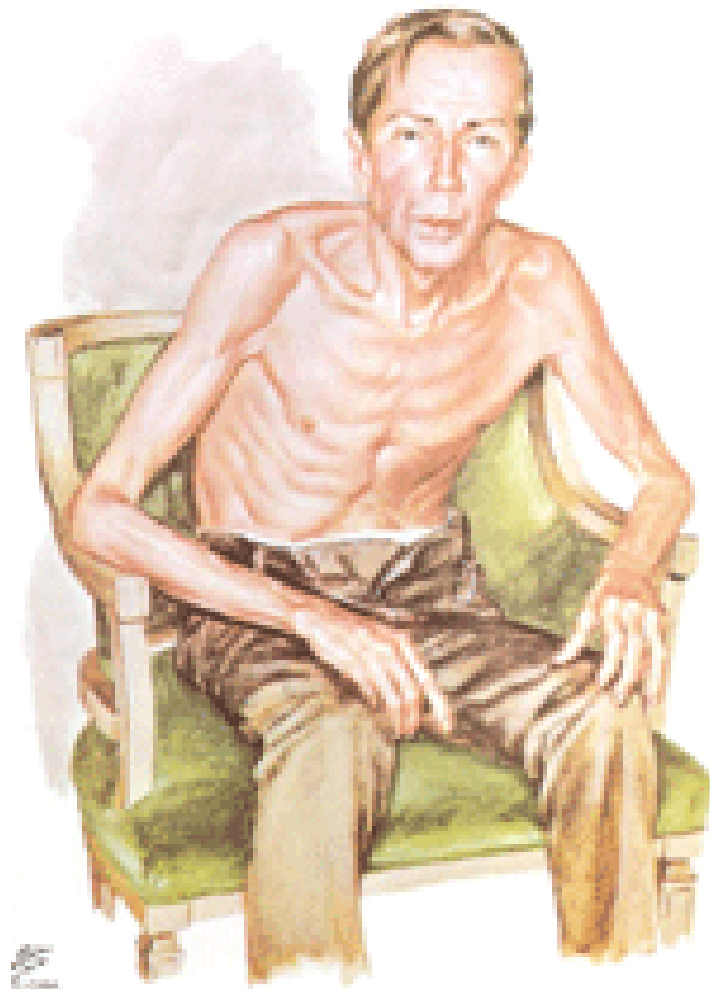
Tanıdan tedaviye KOAH

Esra Uzaslan

Kronik obstrüktif akciğer hastalığı

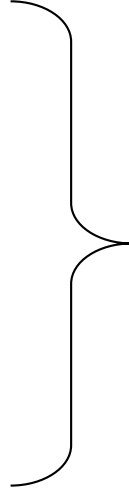
- Nasıl tanı koyarız?
- Hangi hastada hangi tedaviyi vereceğimize nasıl karar veririz?
- Nasıl tedavi ederiz?

KOAH nasıl tanı koyarız?

KOAH

- KRONİK
- OBSTRUKTİF
- AKCİĞER
- HASTALIĞI

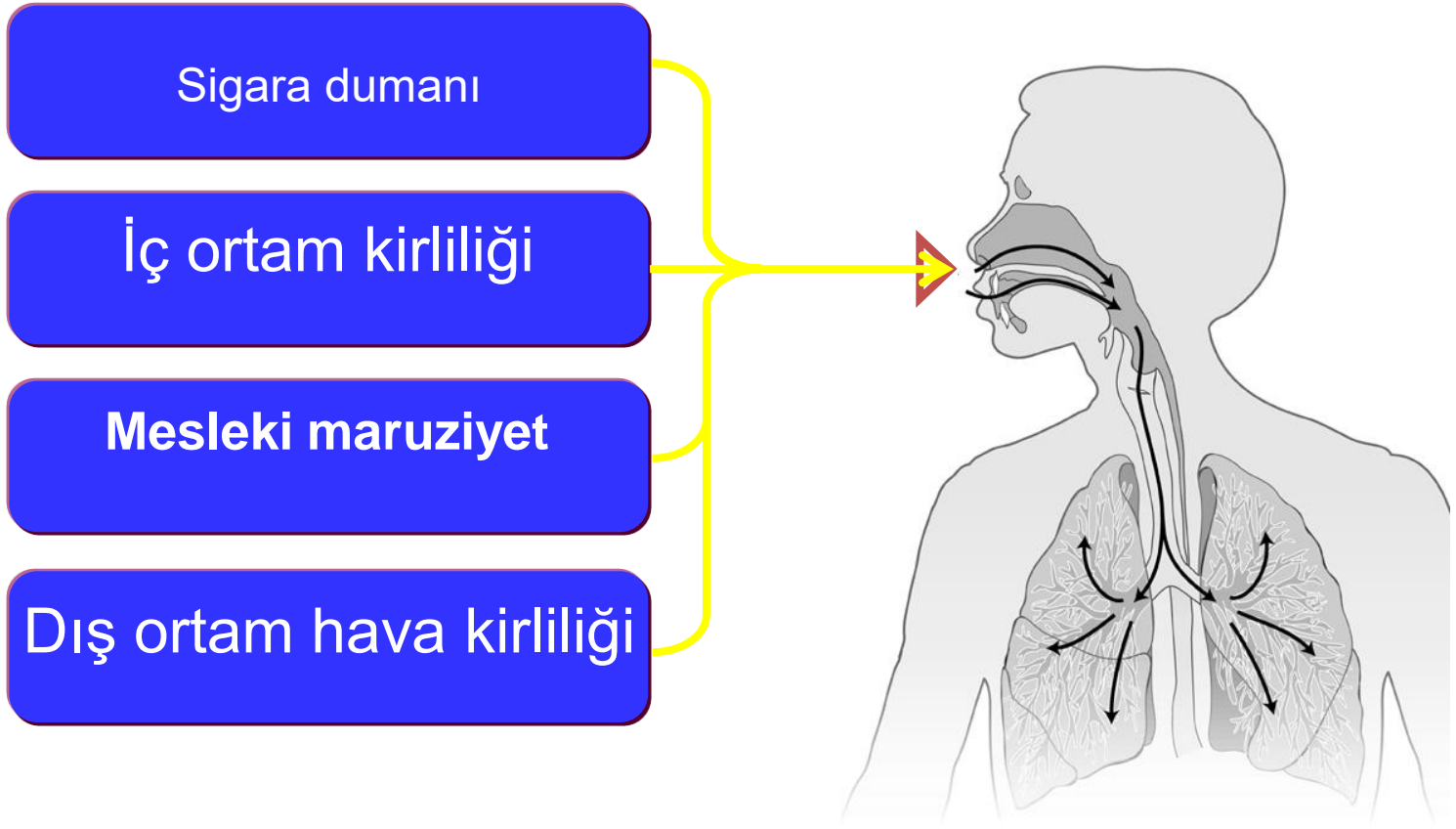

40 Yaş ve üstü

Risk faktörleri

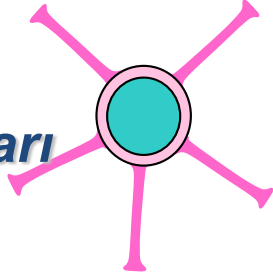
RİSK

KOAH'ta hava hapsi

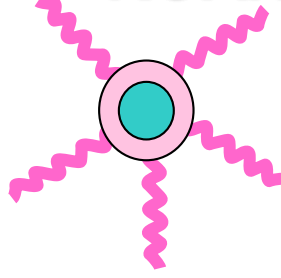
Inspirasyon **Normal**

Küçük havayolları

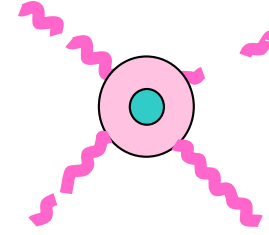
Alveoler tutamaklar

Hafif/Orta KOAH

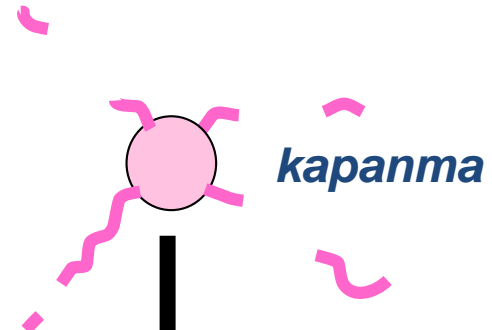
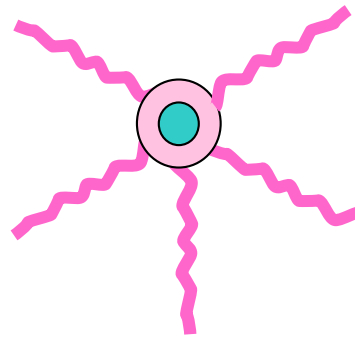
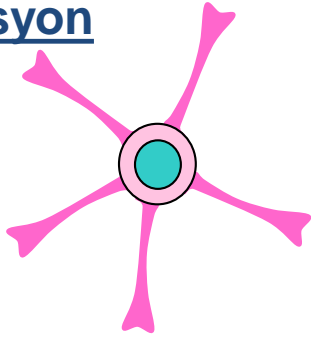
Elastikiyet kaybı

Şiddetli KOAH

Alveoler tutamakların kaybı

Ekspirasyon

kapanma

↓ **Sağlık durumu**

Dispne
↓ **Egzersiz kapasitesi**

Hava hapsi hiperinflasyon

KOAH Tanısı

SEMPTOMLAR
Nefes darlığı
Kronik Öksürük
Balgam

**RİSK FAKTÖRLERİNE
MARUZİYET**
Sigara dumanı
meslek
İç/dış ortam kirliliği

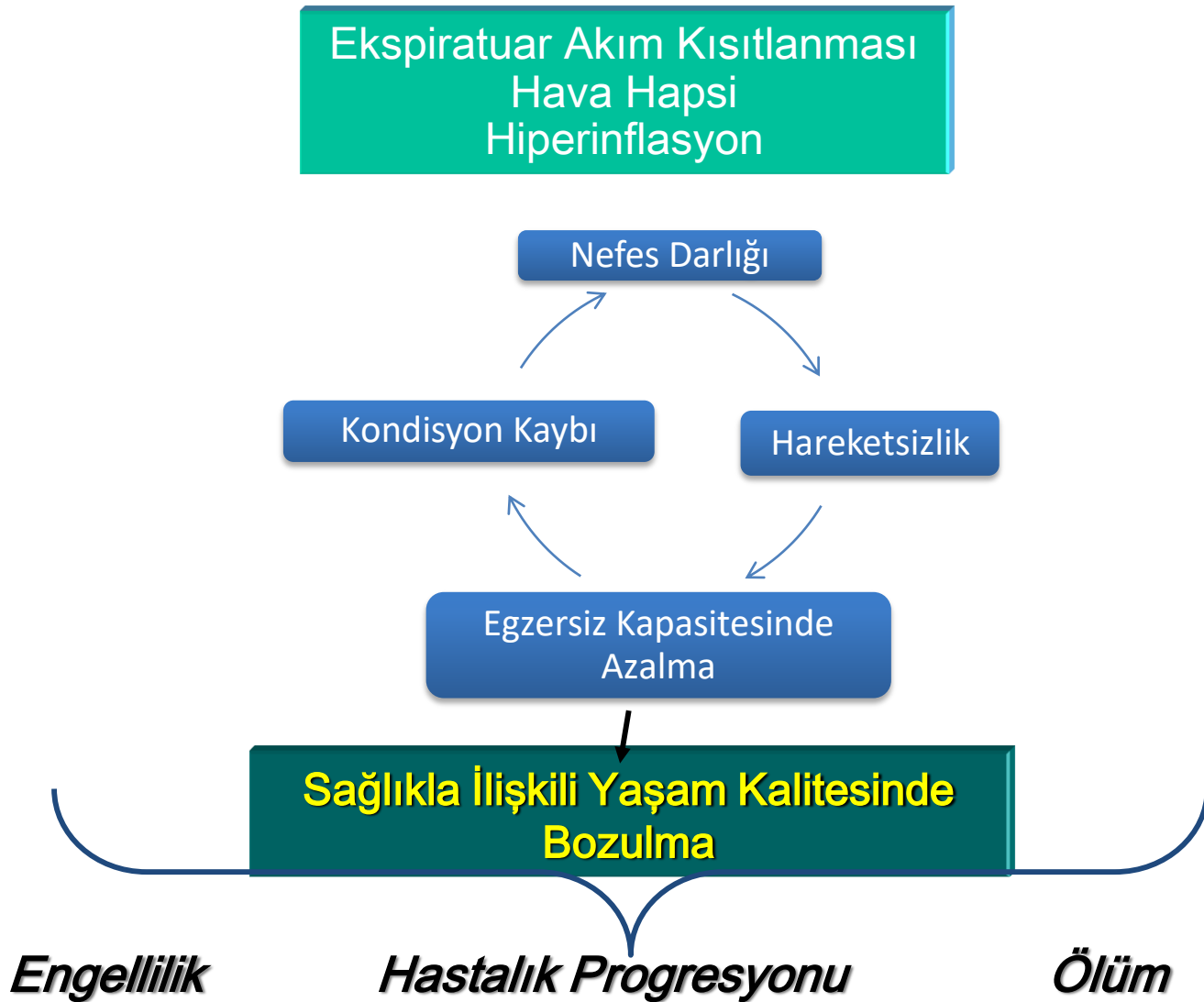
SPIROMETRE

KOAH'ın Fonksiyonel Evrelemesi

Hastalık	FEV ₁ / FVC < %70 OLAN HASTADA FEV ₁ BEKLENEN
Hafif EVRE I	>%80
Orta EVRE II	%50-80
Ağır EVRE III	%30-50
Çok ağır EVRE IV	<%30 veya kronik solunum yetmezliđi ile birlikte FEV ₁ < %50

KOAH'ta Hastalık Progresyonu

KOAH'ta Hastalık Progresyonu

KOMORBİDETELER

KOAH olgularınınında komorbidite sıklığı:

- % 50' sinde 1 - 2
- % 15.8' inde 3 - 4
- % 6.8' inde 5 ve üstü
- % 6' sında yok
- Genel popülasyonda komorbidite 1.8 ise KOAH'da 3.7

KOAH'lıları
İç Hastalıkları Polikliniklerinde
Hangi Komorbiditeleri ile
Görürüz?

KOAH ve KOMORBİDİTELERİ

- İskelet Kas Güçsüzlüğü
- Kaşeksi
- Akciğer Kanseri
- İskemik Kalp Hastalıkları
- Kalp Yetersizliği
- Osteoporoz
- Anemi
- Metabolik Sendrom
- Diabetes Mellitus
- Obstruktif Uyku Apne Sendromu
- Depresyon
- Glokom

KOAH'lı Hastalarda Komorbidite Sıklığı

- Hipertansiyon % 41,5
- Metabolik sendrom % 36,6
- Pulmoner hipertansiyon % 14,8
- Osteoporoz % 28,9
- Koroner arter hastalığı % 20,4
- Depresyon % 14,8
- Anemi % 14
- Anksiete % 12
- Diabet % 12

GOLD 2018

KOAH düşündüren semptomlar

- Dispne
- Kronik öksürük veya
- Balgam

Semptomlar:

- Nefes darlığı
- Kronik öksürük
- Balgam

Risk faktörleri:

- Hastaya spesifik
- Tütün
- Meslek
- İç mekan /dış mekan kirlilik

ve/veya

Risk faktörlerine maruziyet öyküsü

Spirometri: Tanı için gerekli

Spirometri(Post-brokodilatör)
Hava yolu darlığını gösteren $FEV_1/FVC < 0.7$

Nasıl tedavi ederiz?

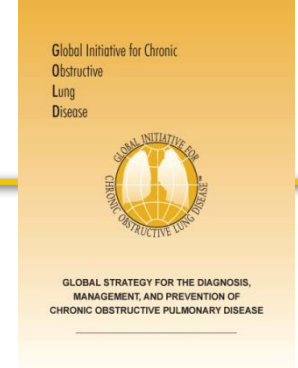
KOAH Tedavi İlkeleri

GOLD 2018

Global Strategy for Diagnosis, Management and Prevention of COPD

Manage Stable COPD: **Tedavinin Amaçları**

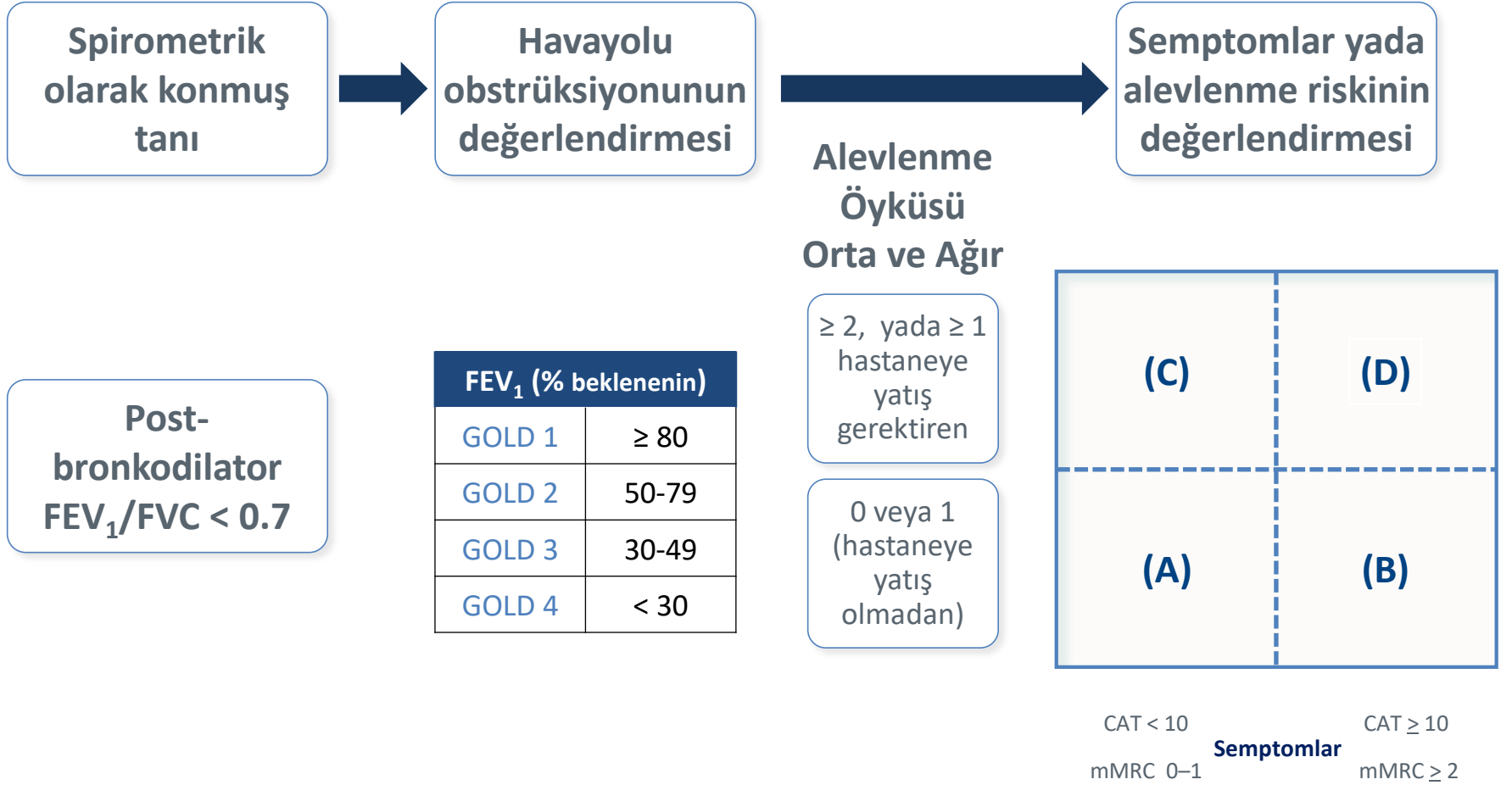
- Semptomları iyileştir
- Egzersiz toleransını arttır
- Yaşam kalitesini iyileştir
- Hastalığın progresyonunu engelle
- Alevlenmeleri önle ve tedavi et
- Mortaliteyi azalt

**Semptomları
azalt**

**Riskleri
azalt**

GOLD 2018

GOLD 2018 - Yeni ABCD Değerlendirmesi

Spirometrik olarak konmuş tanı

Havayolu obstrüksiyonunun değerlendirilmesi

Semptom kontrolüne nasıl karar veririz?

Alevlenme öyküsü

≥ 2 , yada ≥ 1 hastaneye yatış gerektiren

0 veya 1 (hastaneye yatış olmadan)

(C)	(D)
(A)	(B)

CAT < 10

mMRC 0-1

Semptomlar

CAT ≥ 10

mMRC ≥ 2

Semptom kontrolüne karar verdiren en basit soru?

Nefesin ne zaman daralıyor ?

Yokuş

Düz yol

Semptomların Değerlendirilmesi

- Nefes darlığına düzeyi “Değiştirilmiş İngiliz Tıbbi Araştırma Konseyi” (Modified Medical Research Council, mMRC) nefes darlığı skalası ile ölçülebilir

mMRCnefes darlığı skalası

Derece	Tanım
0	Sadece ağır egzersiz sırasında nefesim daralıyor
1	Sadece düz yolda hızlı yürüdüğümde ya da hafif yokuş çıkarken nefesim daralıyor
2	Nefes darlığım nedeniyle düz yolda kendi yaşıtlarıma göre daha yavaş yürümek ya da ara ara durup dinlenmek zorunda kalıyorum
3	Düz yolda 100 metre ya da birkaç dakika yürüdükten sonra nefesim daralıyor ve duruyorum
4	Nefes darlığım yüzünden evden çıkamıyorum veya giyinip soyunurken nefes darlığım oluyor

mMRC < 2

Derece 0	Sadece ağır egzersiz sırasında nefesim daralıyor	☐
Derece 1	Sadece düz yolda hızlı yürüdüğümde ya da hafif yokuş çıkarken nefesim daralıyor	☐
Derece 2	Nefes darlığım nedeniyle düz yolda kendi yaşıtlarıma göre daha yavaş yürümek ya da ara ara durup dinlenmek zorunda kalıyorum	☐
Derece 3	Düz yolda 100 m veya birkaç dakika yürüdüktan sonra nefesim daralıyor ve duruyorum	☐
Derece 4	Nefes darlığım yüzümden evden çıkamıyorum veya giyinip soyunurken nefes darlığım oluyor	☐

mMRC:

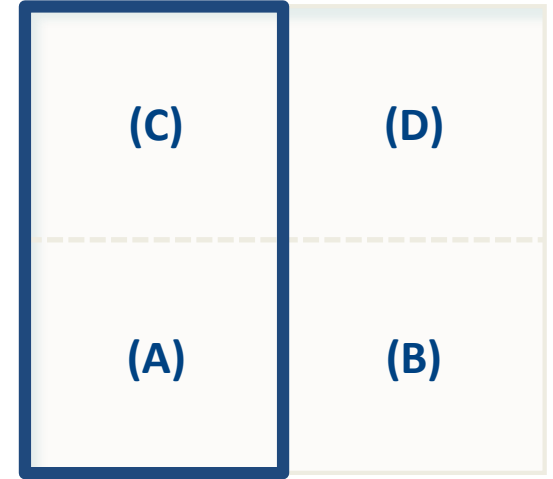
GOLD A veya C: 0-1

GOLD B veya D: ≥ 2

Alevlenme öyküsü

≥ 2 , yada ≥ 1
hastaneye
yatış
gerektiren

0 veya 1
(hastaneye
yatış
olmadan)

CAT < 10

mMRC 0-1

Semptomlar

CAT ≥ 10

mMRC ≥ 2

Semptom Kontrolü Olmayan Hasta

Derece 0	Sadece ağır egzersiz sırasında nefesim daralıyor	☐
Derece 1	Sadece düz yolda hızlı yürüdüğümde ya da hafif yokuş çıkarken nefesim daralıyor	☐
Derece 2	Nefes darlığım nedeniyle düz yolda kendi yaşitlarım göre daha yavaş yürümek ya da ara ara durup dinlenmek zorunda kalıyorum	☐
Derece 3	Düz yolda 100 m veya birkaç dakika yürüdüktan sonra nefesim daralıyor ve duruyorum	☐
Derece 4	Nefes darlığım yüzümden evden çıkamıyorum veya giyinip soyunurken nefes darlığım oluyor	☐

mMRC:

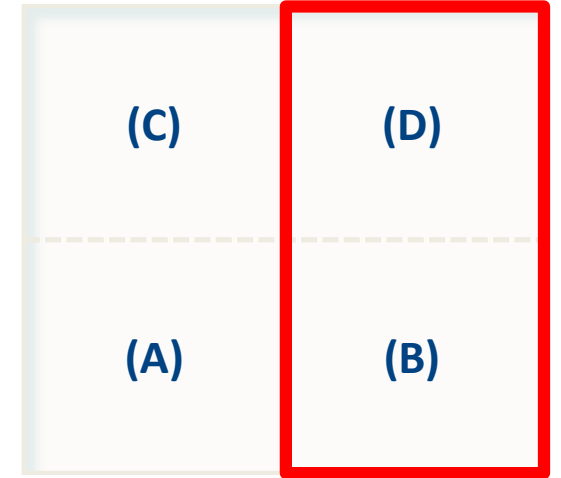
GOLD A veya C: 0-1

GOLD B veya D: ≥ 2

Alevlenme öyküsü

≥ 2 , yada ≥ 1
hastaneye
yatış
gerektiren

0 veya 1
(hastaneye
yatış
olmadan)

CAT < 10
mMRC 0-1

Semptomlar

CAT ≥ 10
mMRC ≥ 2

CAT

ÖRNEK: Çok Mutluyum

0 1 2 3 4 5

Çok mutsuzum

SKOR

Hiç öksürmüyorum	0 1 2 3 4 5	Sürekli öksürüyorum	☐
Akciğerlerimde hiç balgam olmaz	0 1 2 3 4 5	Akciğerlerim her zaman balgam ile dolu	☐
Göğsümde hiç tıkanma/daralma hissetmiyorum	0 1 2 3 4 5	Göğsümde çok daralma hissi mevcut	☐
Yokuş veya bir kat merdiven çıktığımda nefesim daralmıyor	0 1 2 3 4 5	Yokuş veya bir kat merdiven çıktığımda nefesim çok daralıyor	☐
Evdeki hareketlerimde hiç zorlanmıyorum	0 1 2 3 4 5	Evdeki hareketlerimde çok zorlanıyorum	☐
Akciğerlerimin durumuna rağmen evden çıkarken hiç çekinmiyorum	0 1 2 3 4 5	Akciğerlerimin durumu nedeniyle evden çıkmaya çekiniyorum	☐
Kendimi çok enerjik hissediyorum	0 1 2 3 4 5	Kendimi hiç enerjik hissetmiyorum	☐

Total Score

CAT skoru 0 ila 40 arasında değişir ve SGRQ ile doğru orantılıdır

CAT:

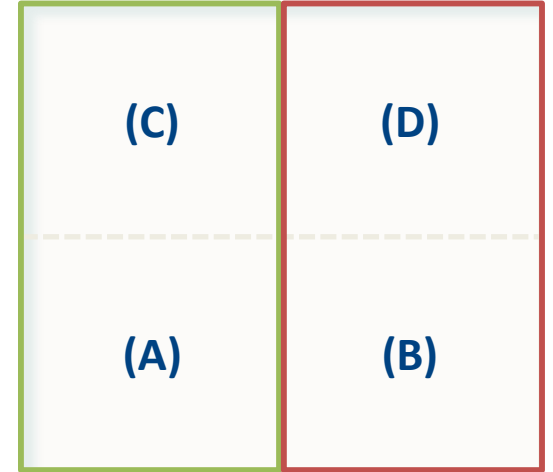
GOLD A veya C: 0-10

GOLD B veya D: ≥ 10

Alevlenme öyküsü

≥ 2 , yada ≥ 1 hastaneye yatış gerektiren

0 veya 1 (hastaneye yatış olmadan)

CAT < 10

mMRC 0-1

Semptomlar

CAT ≥ 10

mMRC ≥ 2

KOAH Değerlendirme Testi "CAT"

Deęerlendirilen parametreler	Derecelendirme	Deęerlendirilen parametreler
Hiç öksürmüyorum	0 1 2 3 4 5	Sürekli öksürüyorum
Akciğerlerimde hiç balgam yok	0 1 2 3 4 5	Akciğerlerim tamamen balgam dolu
Göğsümde hiç tıkanma/daralma hissetmiyorum	0 1 2 3 4 5	Göğsümde çok daralma var
Yokuş veya bir kat merdiven çıktığımda nefesim daralmıyor	0 1 2 3 4 5	Yokuş veya bir kat merdiven çıktığımda nefesim çok daralıyor
Evdeki hareketlerimde hiç zorlanmıyorum	0 1 2 3 4 5	Evdeki hareketlerimde çok zorlanıyorum
Akciğerlerimin durumuna rağmen evimden çıkmaya hiç çekinmiyorum	0 1 2 3 4 5	Akciğerlerimin durumu nedeniyle evimden çıkmaya çekiniyorum
Rahat uyuyorum	0 1 2 3 4 5	Rahat uyuyamıyorum
Kendimi çok güçlü/enerjik hissediyorum	0 1 2 3 4 5	Kendimi hiç güçlü/enerjik hissetmiyorum
	Toplam skor	

Alevlenme Riskinin Değerlendirilmesi

- Alevlenme; hastanın solunum yolu semptomlarında günlük gözlemlenen normal değişikliğin ötesinde ve ilaç değişikliğine yol açan bir kötüleşme ile karakterize akut olay olarak tanımlanır
- Sık alevlenmenin (yılda 2 veya daha fazla alevlenme) başlıca belirleyicisi daha önce tedavi edilen alevlenmelerdir
- Hava akım kısıtlanmasında artış; alevlenme sıklığı ve mortalite riskini artırmakta

Spirometrik olarak konmuş tanı

Havayolu obstrüksiyonunun değerlendirilmesi

Semptomlar yada alevlenme riskinin değerlendirilmesi

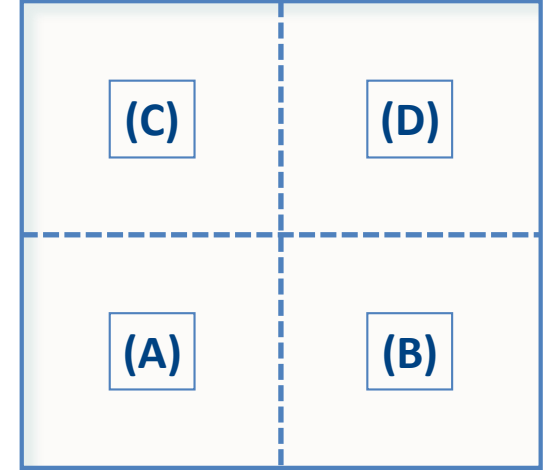
Post-bronkodilatör $FEV_1/FVC < 0.7$

FEV ₁ (% beklenenin)	
GOLD 1	≥ 80
GOLD 2	50-79
GOLD 3	30-49
GOLD 4	< 30

Orta ve Ağır Alevlenme öyküsü

≥ 2, yada ≥ 1 hastaneye yatış gerektiren

0 veya 1 (hastaneye yatış olmadan)

CAT < 10

mMRC 0-1

Semptomlar

CAT ≥ 10

mMRC ≥ 2

ALEVLENMELER

Alevlenme öyküsü

Hafif

Orta

Ağır

Alevlenme öyküsü

≥ 2, yada ≥ 1 hastaneye yatış gerektiren

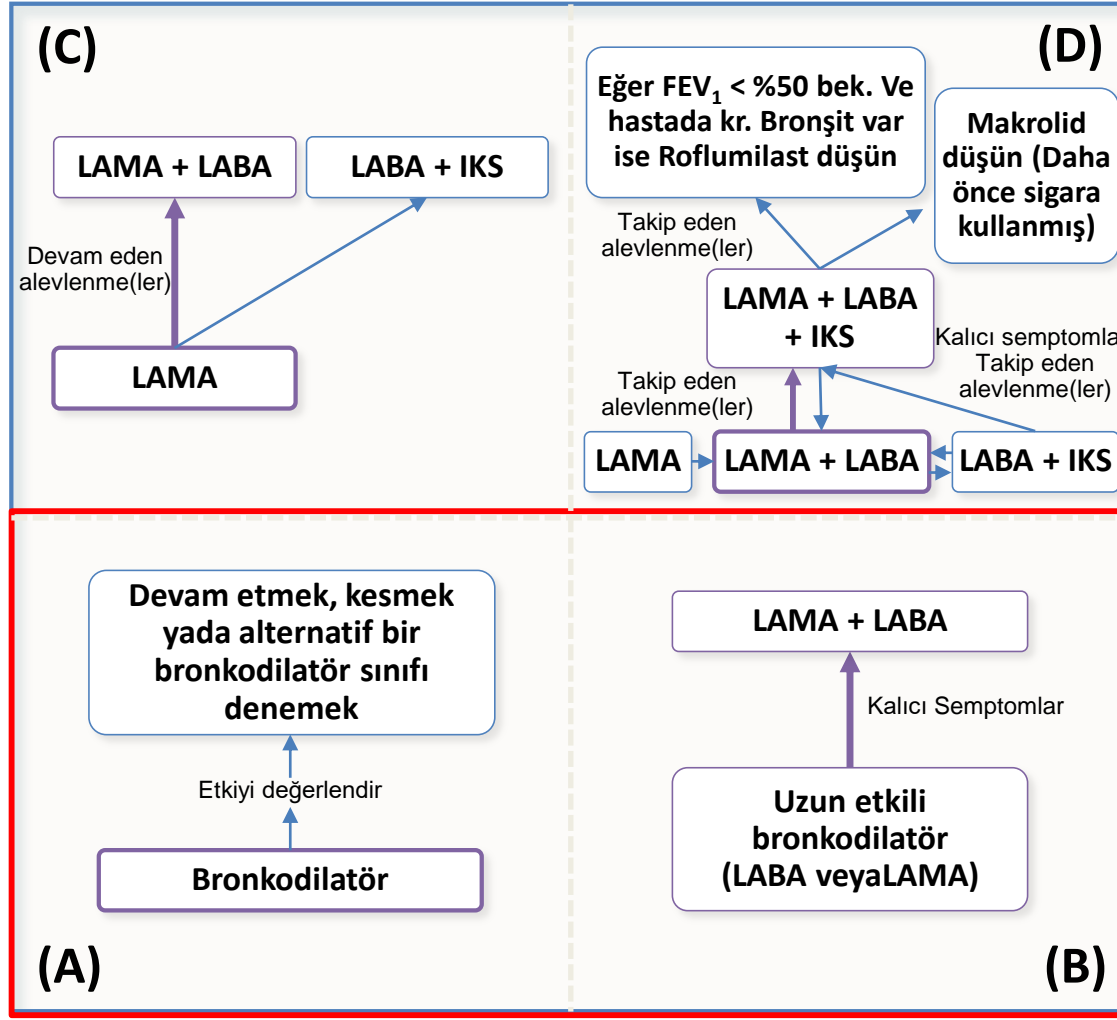
0 veya 1 (hastaneye yatış olmadan)

Alevlenme riskinin değerlendirilmesi

(C)	(D)
(A)	(B)

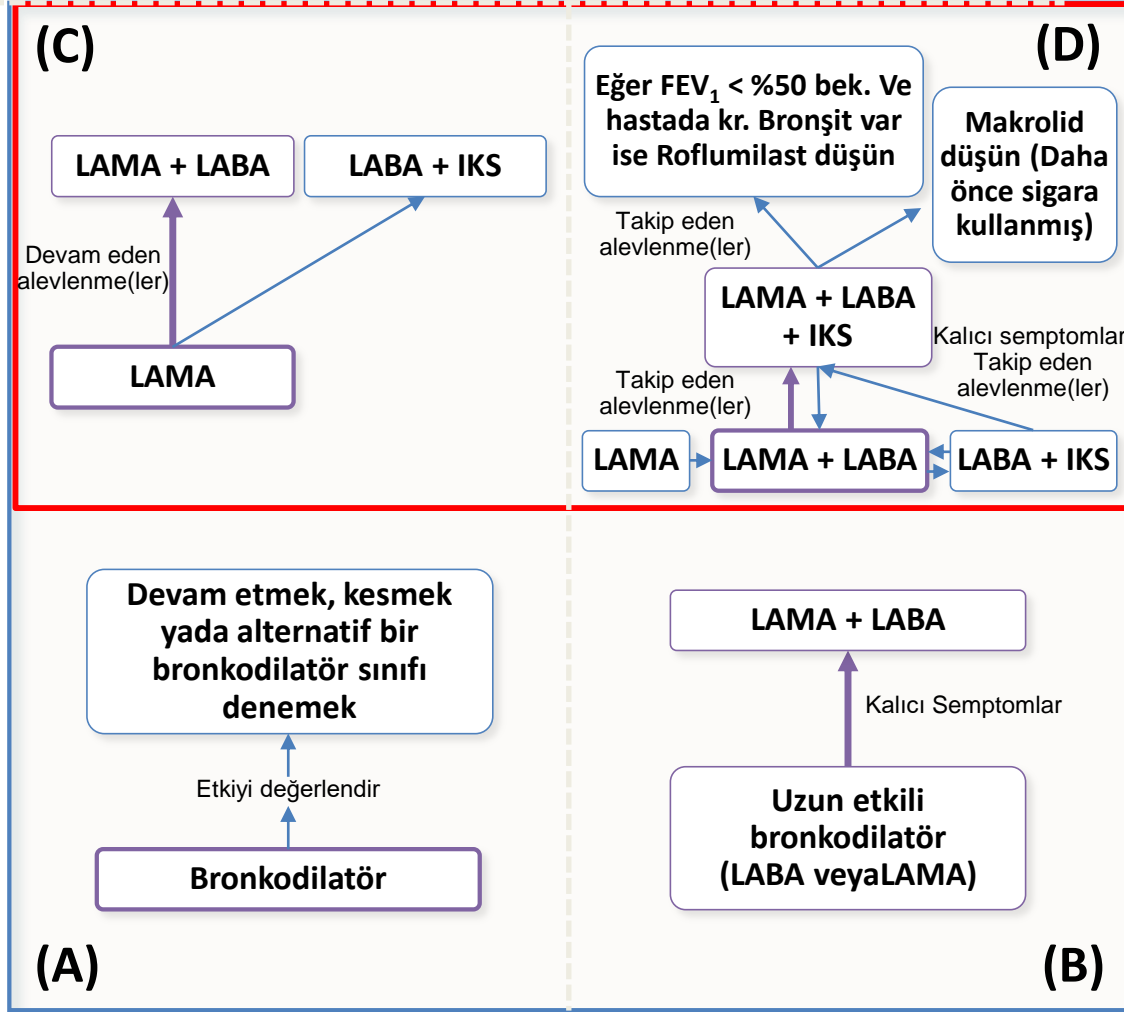
CAT < 10   CAT ≥ 10
mMRC 0-1   Semptomlar   mMRC ≥ 2

Hangi hastada hangi tedaviyi
vereceğimize nasıl karar veririz?

izlenen semptom düzeyi ile havayolu kısıtlaması ağırlığı arasında belirgin bir tutarsızlık olan hastalarda ileri değerlendirme gereklidir

izlenen semptom düzeyi ile havayolu kısıtlaması ağırlığı arasında belirgin bir tutarsızlık olan hastalarda ileri değerlendirme gereklidir

İlaçlar nelerdir?

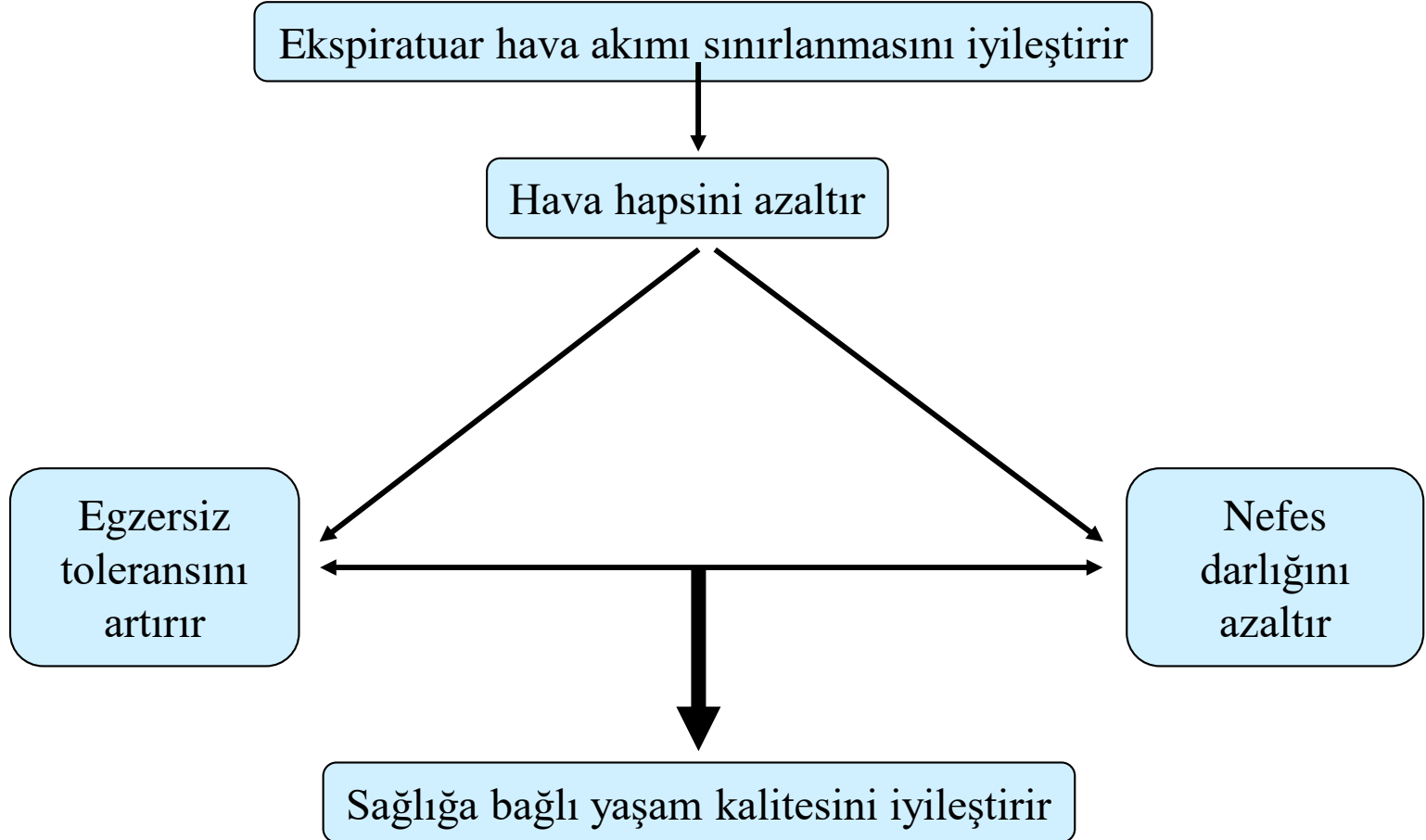
- Bronkodilatörler
  - İnhaler
  - Oral
  - Teofilin
- Antiinflamatuvarlar
  - İnhaler
  - Oral

Bronkodilatörler

- Bronkodilatörler havayolu düz kaslarını gevşetirler
- Üç temel sınıfları var
  - Beta-2 agonistler
  - İnhaler antikolinergikler
  - Teofilin
- Tek tek veya kombinasyonlar şeklinde kullanılabilirler

Bronkodilatörlerin Etkisi

KOAH'da Bronkodilatörler

- FEV1 de belirgin düzelme
- Hava hapsinde azalma
- Egzesiz toleransında artış
- Dispne de düzelme
- Yaşam kalitesinde iyileşme (HRQoL)
- Alevlenmede azalma
- Sağkalım üzerine olumlu etkileri var

Beta- 2 Agonistler

- **Kısa etki süreli (4-6 saat)**
  - Salbutamol
  - Terbutalin
- **Uzun etki süreli (12 saat)**
  - Salmeterol
  - **Formoterol**
- **Ultra uzun etkili (24 saat)**
  - İndikaterol
  - Vilanterol
  - Olodaterol

Antikolinerjikler

- KOAH da hava yolları düz kas tonusu artmış
- Kolinerjik parasempatik sistemin aktivasyonu sorumlu
- Asetilkolin /Ach M1-M5 reseptörde etkili
- M1-M3 alt gruplar hava yollarında yer alır
  - M1 reseptörler parasempatik ganglionda/ nörotransmisyon
  - M2 reseptörler presinaptik/otoreseptör /Ach salınımını kontrol
  - M3 reseptörler havayolları düz kasında submukozal bezde vasküler endotelde bulunur

+, uyarıldığında artmış kolinerjik tonus
-, uyarıldığında azalmış kolinerjik tonus

HavaYolu
Düz kası

Asetilkolin

Postganglionik sinir

Parasempatik ganglion

Preganglionik sinir

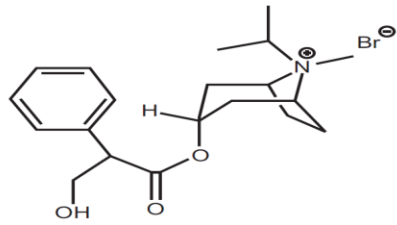
M₂ reseptör (-)

M₁ reseptör (+)

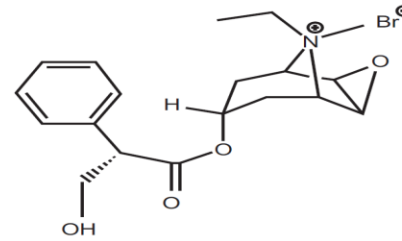
M₃ reseptör (+)

Figur 3. Akciğerdeki Muskarinik reseptör alt grupları

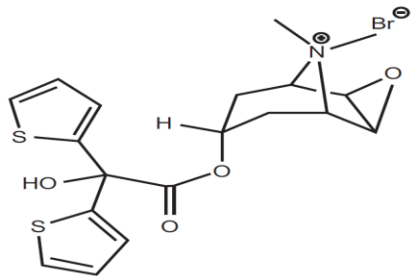

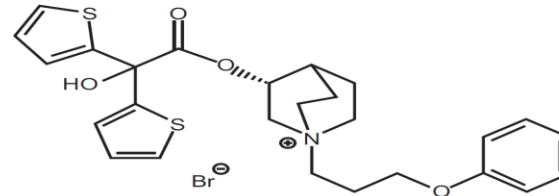
Ipratropium bromide

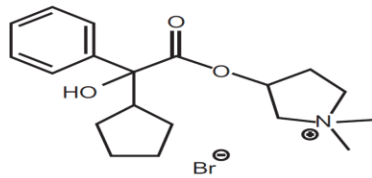
Oxitropium bromide

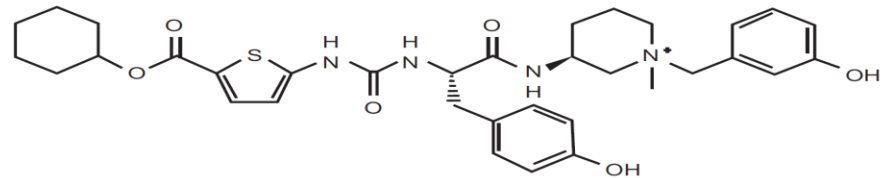
Tiotropium bromide

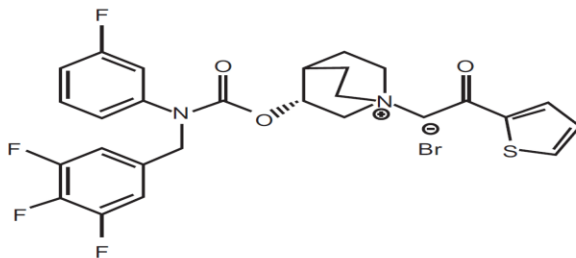
Acridinium bromide

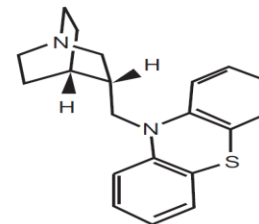
Glycopyrronium bromide

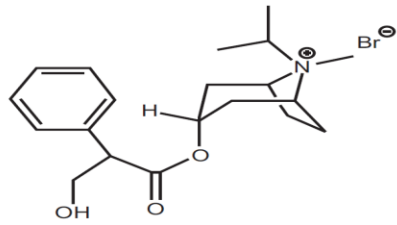
Umeclidinium bromide

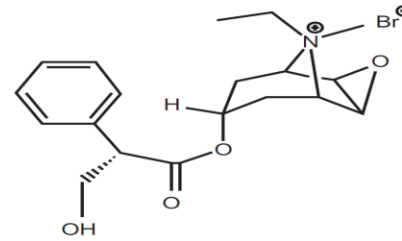
CHF5407

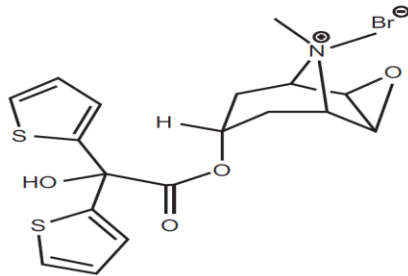
V-0162

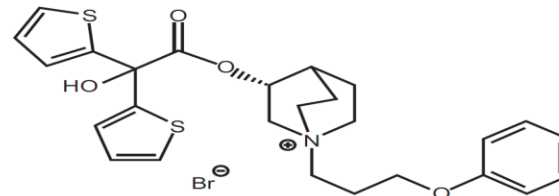
Ipratropium bromide

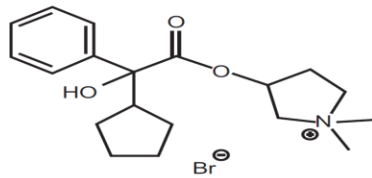
Oxitropium bromide

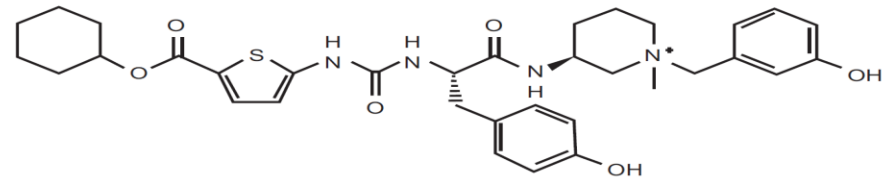
Tiotropium bromide

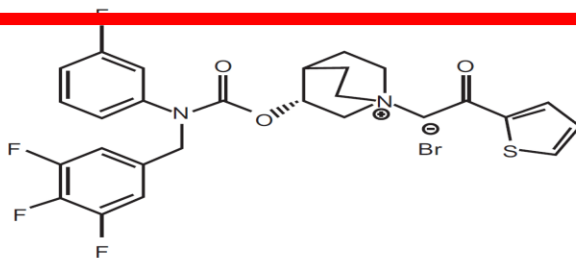
Acridinium bromide

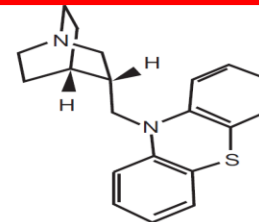
Glycopyrronium bromide

Umeclidinium bromide

CHF5407

V-0162

Antikolinergikler

- Etkileri:
  - FEV 1 kaybında yavaşlama
  - Solunum fonksiyonlarında düzelme
  - Dinamik hiperinflasyonda düzelme
  - Dispne azalma
  - Yaşam kalitesinde düzelme
- KOAH alevlenme sıklığında azalma sağlar

Antikolinergikler

- Etkileri:
  - FEV 1 kaybında yavaşlama
  - Solunum fonksiyonlarında düzelme
  - Dinamik hiperinflasyonda düzelme
  - Dispne azalma
  - Yaşam kalitesinde düzelme
- KOAH alevlenme sıklığında azalma sağlar

Beta -2 Agonist inhaler steroid kombinasyonları

- Risk grubundaki olgular
  - Alevlenme riski artmış
  - FEV1 kaybı hızlanmış
- Kan eozinofil sayısı 300/L ün üstünde
- Astım –KOAİ birlikteliği durumu AKO

İnhaler steroidler

- İnhaler steroidlerin KOAH tedavisindeki yeri hala tartışmalı
  - Bazı hastalarımızda klinik fayda çok belirgin
  - Bazı hastalarda etkili olamayabiliyor hatta istenmeyen yan etkiler ön planda
    - Pnömoni gibi
  - Yarar/ zarar etkisini tespit etmek klinik pratikte önem kazanıyor

İnhaler steroidlerin KOAH tedavisinde yeri nedir?

- KOAH tedavisinde inhaler steroidler tek başına kullanılmamalı
- Uzun etkili bronkodilatörlerle yapılan tedavilere eklendiği zaman bu eklenmeden fayda görecektir olgu grubunda tercih edilmeli

İnhaler steroidlerden fayda görmesi beklenen olgular kimdir?

- Öyküsünde sık alevlenme veya ağır alevlemeler olan kişiler
- Periferik kan eozinofil hücre sayısı >300 hücre/L

Sarkaç ve denge

İdame bronkodilatör tedaviye inhaler steroidler eklenmeden önce bütün bireysel faktörler değerlendirilmelidir

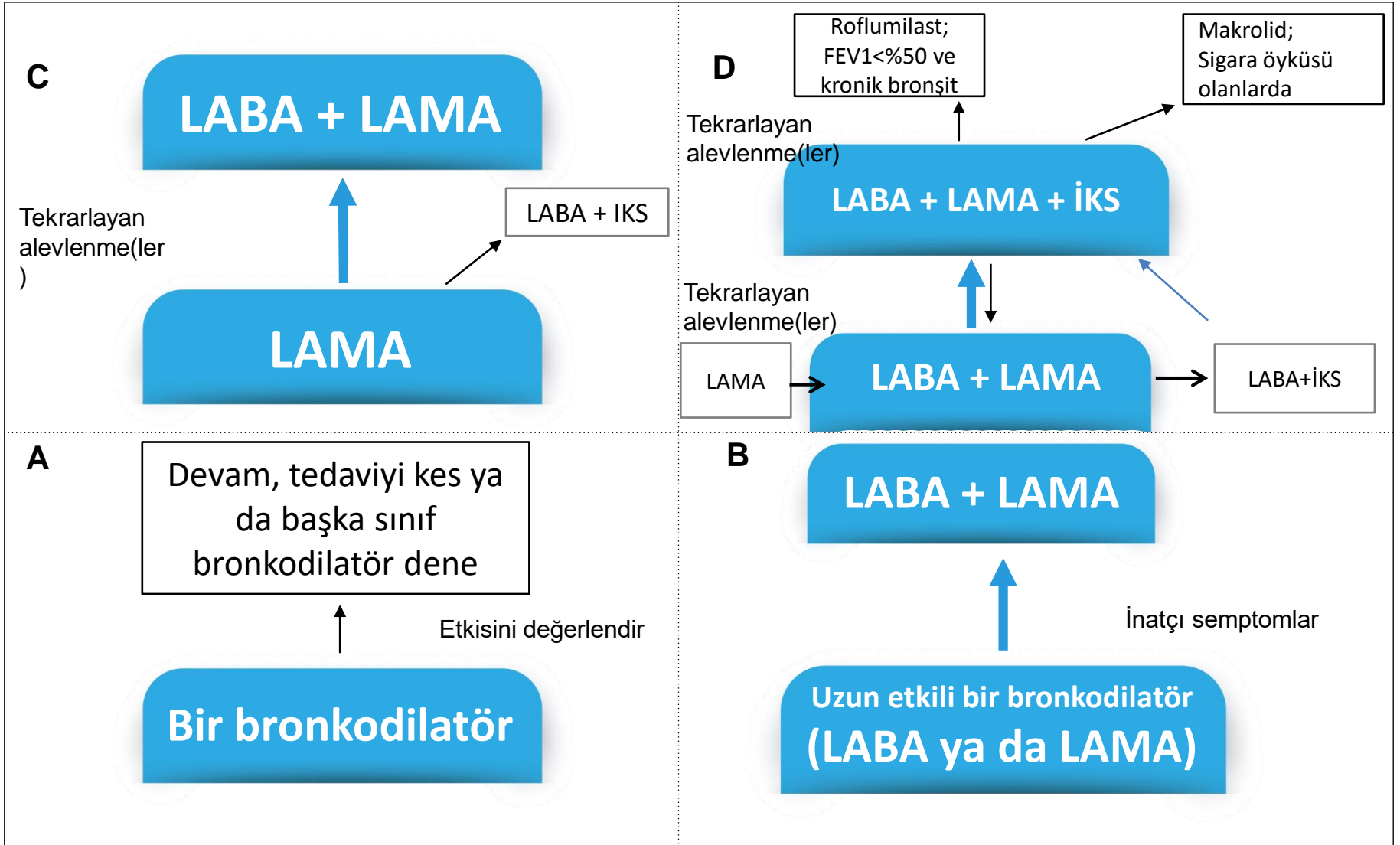

Hangi hastamızda?

Kullan	Düşün	Kaçın
Alevlenme nedeniyle hastaneye yatış		Tekrarlayan pnömoniler
> 2 ve üstü orta alevlenme	Orta şiddette 1 alevlenme	
Kan eozinofil seviyesi > 300/ L	Kan eozinofil seviyesi 100- 300/ L	Kan eozinofil seviyesi < 100 / L
Eşlik eden astım veya astım öyküsü		Mikobakteriyal infeksiyon öyküsü

GOLD 2018 Stabil KOAH Tedavisi

Teşekkür ederim